

MINISTARSTVO KULTURE

NACRT

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O
MEDIJIMA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, svibanj 2013.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O MEDIJIMA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4., a u vezi s člankom 38. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, 85/2010 - pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA SE UREĐUJU PREDLOŽENIM ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

Ocjena stanja

Zakon o medijima (Narodne novine, broj 59/2004 i 84/2011) uređuje uvjete pod kojima nakladnici mogu obavljati djelatnost u području javnog informiranja. Tako je nakladnik prema članku 9. Zakona o medijima obavezan obavljati djelatnost u području javnog informiranja u skladu s odredbama ovoga i posebnoga zakona. Nakladnik obavljajući svoju djelatnost može izdavati, odnosno proizvoditi programske sadržaje i za drugog nakladnika ili tehničkog prijenosnika programskoga sadržaja. Prema članku 10. Zakona pravna ili fizička osoba koja nije upisala djelatnost nakladnika u sudski ili drugi registar, sukladno ovom ili posebnom zakonu ne smatra se nakladnikom u smislu ovoga Zakona. Člankom 11. Zakona je, pak, propisano da se novinski nakladnik može u Republici Hrvatskoj osnovati i upisati u sudski ili drugi registar kao pravna ili fizička osoba ako uz uvjete propisane ovim zakonom ispunjava posebne uvjete da ima sjedište, odnosno prebivalište u Republici Hrvatskoj, te je sjedište uredništva u Republici Hrvatskoj.

Odredba članka 10. Zakona o medijima restriktivna je u odnosu na državljane i pravne osobe država članica EU i država ugovornica Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru, jer određuje da se ne smatraju nakladnicima one fizičke ili pravne osobe koje nisu registrirale djelatnost nakladnika u sudski i drugi odgovarajući registar u Republici Hrvatskoj. Naime, nakladnici koji su registrirani za djelatnost nakladnika u državi članici EU i državi ugovornici Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru mogu na privremenoj ili povremenoj osnovi obavljati ovu djelatnost bez obveze registracije djelatnosti u Republici Hrvatskoj sukladno Zakonu o uslugama („Narodne novine“ br. 80/11). Uz to, nakladnici sa sjedištem u državi članici EU i državni ugovornici Ugovora o europskom gospodarskom prostoru, ne moraju imati sjedište u Republici Hrvatskoj, već je dovoljno da registriraju djelatnost u Republici Hrvatskoj i imaju uredništvo. Članak 11. Zakona određuje da se u registar u Republici Hrvatskoj može upisati samo pravna ili fizička osoba koja ima sjedište odnosno prebivalište te sjedište uredništva u Republici Hrvatskoj, što je u suprotnosti sa člankom 16. stavkom 2. pod a) Direktive 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu i člankom 15. stavkom 2. podstavkom 1. Zakona o uslugama (Narodne novine, broj 80/11). Slijedom toga, potrebno je navedeni članak 10. brisati, a članak 11. Zakona izmijeniti kako bi se državljanima i pravnim osobama država članica EU i država ugovornica Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru omogućilo pružanje usluga

nakladništva u Republici Hrvatskoj te dopustio upis djelatnosti novinskog nakladnika u sudski ili drugi registar novinskim nakladnicima iz tih država iako nemaju sjedište, odnosno prebivalište u Republici Hrvatskoj. Međutim, navedeni novinski nakladnici su dužni pridržavati se odredbi Zakona o medijima prilikom obavljanja djelatnosti nakladnika u Republici Hrvatskoj.

Pitanja koja se uređuju zakonom

Predloženim zakonom o izmjeni i dopuni Zakona o medijima uređuju se sljedeća pitanja:

- briše se odredba kojom se nakladnici obvezuju na upis u sudski ili drugi registar u Republici Hrvatskoj sukladno ovom ili posebnom zakonu, jer se u protivnom prema Zakonu o medijima ne smatraju nakladnicima, a imajući u vidu da nakladnici koji imaju pravo poslovnog nastana u drugoj državi članici EU i drugoj državi ugovornici Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru imaju temeljem načela slobode pružanja usluga privremeno ili povremeno obavljati djelatnost nakladnika u Republici Hrvatskoj bez obveze registriranja djelatnosti,

- određuje se da se novinski nakladnik može u Republici Hrvatskoj osnovati i upisati u sudski ili drugi registar kao pravna ili fizička osoba ako uz uvjete propisane zakonom ima sjedište i uredništvo u Republici Hrvatskoj,

- dodaje se odredba koja izuzima državljane i pravne osobe država članica EU i država ugovornica Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru od obveze da moraju imati sjedište, odnosno prebivalište u Republici Hrvatskoj da bi mogle upisati djelatnosti novinskog nakladnika u sudski ili drugi registar; oni mogu trajno obavljati djelatnost u Republici Hrvatskoj ako obave registraciju djelatnosti u sudski ili drugi odgovarajući registar te imaju uredništvo u Republici Hrvatskoj,

- određuje se da novinski nakladnik sa sjedištem u drugoj članici Europske unije ili drugoj državi članici Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru može obavljati djelatnost novinskog nakladnika u Republici Hrvatskoj na privremenoj ili povremenoj osnovi sukladno odredbama Zakona o uslugama.

Posljedice koje će proizaći donošenjem ovoga zakona

Donošenjem predloženog zakona doprinijet će se boljoj primjeni odredbi Zakona o medijima na način da će se na temelju načela slobode pružanja usluga i slobode poslovnog nastana osigurati državljanima i pravnim osobama drugih država članica EU i drugih država ugovornica Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru pravo obavljanja djelatnosti nakladnika ako imaju sjedište i upisani su u odgovarajući registar u drugoj državi članici EU i državi ugovornici navedenog Ugovora. Ovakva odredba je u skladu s Direktivom o uslugama na unutarnjem tržištu i Zakonom o uslugama.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Temelj za donošenje zakona o dopuni Zakona o medijima po hitnom postupku nalazi se u odredbi članka 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 - pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008, 86/2008 i 81/2012), a to su osobito opravdani državni razlozi, odnosno usklađenje s propisima Europske unije.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNI ZAKONA O MEDIJIMA

Članak 1.

U Zakonu o medijima (Narodne novine, broj 59/2004 i 84/2011), iza članka 1. dodaje se članak 1.a koji glasi:

„Članak 1.a

Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa Direktivom 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu.“

Članak 2.

Članak 10. briše se.

Članak 3.

Članak 11. mijenja se i glasi:

„(1) Novinski nakladnik može se u Republici Hrvatskoj osnovati i upisati u sudski ili drugi odgovarajući registar kao pravna ili fizička osoba ako uz uvjete propisane zakonom ima sjedište i uredništvo u Republici Hrvatskoj.

(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, novinski nakladnik sa sjedištem u drugoj državi članici Europske unije ili drugoj državi ugovornici Ugovora o europskom gospodarskom prostoru može trajno obavljati djelatnost novinskog nakladnika u Republici Hrvatskoj ako se upiše u sudski ili drugi odgovarajući registar i ima uredništvo u Republici Hrvatskoj.

(3) Novinski nakladnik sa sjedištem u drugoj članici Europske unije ili drugoj državi ugovornici Ugovora o europskom gospodarskom prostoru može obavljati djelatnost novinskog nakladnika u Republici Hrvatskoj na privremenoj ili povremenoj osnovi sukladno odredbama Zakona o uslugama.“

Članak 4.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

O B R A Z L O Ž E N J E

Člankom 1. dodaje se stavak 1.a koji navodi se da ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa Direktivom 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu.

Člankom 2. briše se članak 10. Zakona o medijima, koji određuje da se pravna ili fizička osoba koja nije upisala djelatnost nakladnika u sudski ili drugi registar sukladno ovom ili posebnom zakonu ne smatra nakladnikom u smislu ovoga Zakona.

Navedenom odredbom provodi se usklađenje s Direktivom 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o uslugama na unutarnjem tržištu, koja u članku 16. stavku 2. pod a) određuje da države članice ne smiju ograničiti slobodu pružanja usluga, ako pružatelj ima poslovni nastan u drugoj državi članici EU ili drugoj državi ugovornici Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru, nametanjem obveze da pružatelj ima poslovni nastan na njihovom teritoriju.

Postojeća odredba članka 10. Zakona o medijima dovela je državljane i pravne osobe drugih država ugovornica Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru u neravnopravan položaj u odnosu na državljane Republike Hrvatske, u slučajevima kad su poslovno nastanjeni u drugoj državi članici a žele obavljati djelatnost pružanja usluga u Republici Hrvatskoj. To je stoga što je iz navedene odredbe proizlazio zaključak da pružatelji usluga registrirani u drugoj državi članici EU ili drugoj državi ugovornici Ugovora o Europskom gospodarskom prostora, koji nisu upisani u sudski ili drugi odgovarajući registar u Republici Hrvatskoj, nisu nakladnici, čime je onemogućena provedba načela slobode kretanja usluga i slobode poslovnog nastana za pružatelje usluga. Uz to, uvjete za obavljanje djelatnosti pružanja audio/ili audiovizualnih, kao i usluga elektroničkih publikacija, propisuje detaljno Zakon o elektroničkim medijima („Narodne novine“, br. 153/2009 i 84/2011) kao poseban Zakon.

Člankom 3. mijenja se članak 11. Zakona na način da se određuje da se novinski nakladnik može u Republici Hrvatskoj osnovati i upisati kao fizička ili pravna osoba u sudski ili drugi registar ako uz uvjete propisane zakonom ima sjedište i uredništvo u Republici Hrvatskoj. Također se određuje da novinski nakladnici sa sjedištem na teritoriju države članice Europske unije ili države ugovornice Ugovora o europskom gospodarskom prostoru, mogu u Republici Hrvatskoj trajno obavljati djelatnost novinskoga nakladnika ako upišu djelatnost nakladnika u sudski ili drugi odgovarajući registar i imaju uredništvo u Republici Hrvatskoj, dok djelatnost novinskoga nakladnika na privremenoj ili povremenoj osnovi mogu obavljati sukladno odredbama Zakona o uslugama. Ovim odredbama novinskim nakladnicima država članica EU ili država ugovornica Ugovora o Europskom gospodarskom prostoru dopušta se upis djelatnosti novinskog nakladnika u sudski ili drugi registar ako nemaju sjedište, odnosno prebivalište u Republici Hrvatskoj te im se na taj način omogućava obavljanje djelatnosti nakladništva u Republici Hrvatskoj.

Člankom 4. propisano je da ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

ODREDBE ZAKONA O MEDIJIMA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuju pretpostavke za ostvarivanje načela slobode medija, prava novinara i drugih sudionika u javnom informiranju na slobodu izvješćivanja i dostupnost javnim informacijama, prava i obveze nakladnika, javnost vlasništva, ostvarivanje prava na ispravak i odgovor, način obavljanja distribucije tiska, način zaštite tržišnog natjecanja, te prava i obveze drugih pravnih i fizičkih osoba koje djeluju na području javnog informiranja.

(2) Odredbe ovoga Zakona primjenjivat će se i tumačiti sukladno Europskoj konvenciji za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda.

1. Nakladnik

Članak 9.

(1) Nakladnik je obavezan obavljati djelatnost na području javnog informiranja u skladu s odredbama ovoga i posebnog zakona.

(2) Nakladnik obavljajući svoju djelatnost može izrađivati, odnosno proizvoditi programske sadržaje i za drugog nakladnika ili tehničkog prijenosnika programskih sadržaja.

Članak 10.

Pravna ili fizička osoba koja nije upisala djelatnost nakladnika u sudski ili drugi registar sukladno ovom ili posebnom zakonu ne smatra se nakladnikom u smislu ovoga Zakona.

Članak 11.

Novinski nakladnik može se u Republici Hrvatskoj osnovati i upisati u sudski ili drugi registar kao pravna ili fizička osoba ako uz uvjete propisane zakonom ispunjava sljedeće posebne uvjete:

- da ima sjedište, odnosno prebivalište u Republici Hrvatskoj,
- da je sjedište uredništva u Republici Hrvatskoj.